

Nr 168.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker, m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker,

dels ock bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen därjämte hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Förslag

till

förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Härigenom förordnas, att 5 § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 37 § 1 mom., 38 §, 41 § 1 mom. och 42 § förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker¹ skola erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

2. Överinseendet å kontrollen handhaves av kontrollstyrelsen.

Den lokala kontrollen utövas av överkontrollörer med biträde vid de skattepliktiga bryggerierna av kontrollombud. Närmare bestämmelser angående dessa kontrolltjänstemäns antagande, befogenheter och åligganden meddelas av Kungl. Maj:t.

Där kontrollstyrelsen beträffande visst skattefritt bryggeri finner erforderligt, att överkontrollören vid tillsynens utövande biträdes av särskild kontrolltjänsteman, äger styrelsen förordna tillsyningsman vid bryggeriet samt meddela föreskrifter angående dennes befogenheter och åligganden.

Angående ersättning till kontrolltjänstemännen är särskilt stadgat.

I den mån denna förordning icke annorlunda bestämmer, skall kostnaden för kontrollens utövande bestridas av statsverket.

6 §.

2. Vid förande av de i denna förordning omförmälda journaler skola iakttagas föreskrifterna i 5 § bokföringslagen den 31 maj 1929 ävensom de särskilda föreskrifter, som meddelas av kontrollstyrelsen.

Där tillverkare ej enligt bokföringslagen är pliktig föra handelsböcker, skall han hålla sådan bok, att därur kan inhämtas, huru stor mängd malt och övriga råämnen, som inköpts för tillverkningen.

3. Tillverkare skall hålla sina handelsböcker eller bok, som i 2 mom. sägs, jämte tillhörande verifikationer tillgängliga för kontrollstyrelsen eller av kontrollstyrelsen befullmäktigad person, så ock för överkontrollör.

37 §.

1. Vid tillverkning av maltdryck i skattefritt bryggeri må, då jästen tillsättes, extrakthalten hos vörten icke understiga fyra procent eller överstiga i fråga om svagdricka sex procent och i fråga om maltdricka tio och en halv procent.

Vörtens
extrakthalt
vid jästens
tillsättande
m. m.

¹ Senaste lydelse av 37 § 1 mom. och 41 § 1 mom. se 1928: 116.

Innan med jäsande vört eller färdig maltdryck vidtages åtgärd, varigenom den ursprungliga extrakthalten ändras, skall tillverkaren därom göra anmälan till överkontrollören.

Bestämmelser angående uppmätning och numrering av jäskar samt undersökning av vörtens volym- och extrakthalt ävensom uträkning av extraktutbyte, provtagning och dylikt meddelas, där så erfordras, av kontrollstyrelsen.

38 §.

Minst ett dygn före början av varje brygd i skattefritt bryggeri skall tillverkaren hava tillställt överkontrollören skriftlig anmälan om tiden för brygden. Tillverkare må på en gång anmäla en följd av brygder för en tidrymd av högst en månad.

Brygd-
anmälan.

41 §.

1. Tillverkare i skattefritt bryggeri skall före den femtonde dagen i månaden näst efter utgången av kvartal, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till överkontrollören i två exemplar insända utdrag ur bryggjournalen och samtidigt härmed såsom ersättning för kostnaden för kontroll vid bryggeriet å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning inbetala, oavsett om tillverkningen bedrivits hela kvartalet eller del därav, ett belopp av trettiosju kronor femtio öre eller, där jämlikt föreskrift i 5 § 2 mom. tillsyningsman varit förordnad vid bryggeriet, ett belopp av sjuttiofem kronor. Uppgår maltavverkningen för den tid av tillverkningsår, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till mer än femtontusen kilogram för helt tillverkningsår räknat, skall tillverkaren dessutom inom femton dagar efter tillverkningsårets utgång eller, då tillstånd dessförinnan upphört att gälla, inom femton dagar efter sistnämnda tidpunkt erlægga ett halvt öre för varje kilogram malt, varmed avverkningen överstigit nyss angivna myckenhet.

Utdrag ur
bryggjournal
samt er-
läggande av
kontroll-
kostnads-
ersättning.

Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal å inbetalning, som nu sagts, skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till överkontrollören.

42 §.

Vill tillverkare i skattefritt bryggeri avsluta tillverkningen före utgången av den tid, för vilken tillståndsbevis utfärdats, skall han skriftligen anmäla detta för överkontrollören med uppgift om dagen, då tillverkningen kommer att avslutas; och åligger det överkontrollören att lämna tillverkaren bevis, att sådan anmälan skett, samt därom ofördröjligen underätta kontrollstyrelsen.

Tillverknings-
avslutande
före tillverk-
ningsrättens
upphörande.

När sådan anmälan skett, må tillverkning ej utan nytt tillståndsbevis äga rum efter den tid, då enligt anmälningen tillverkningen skolat avslutas.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1932; dock skall 41 § 1 mom. även efter sagda dag tillämpas enligt sin äldre lydelse beträffande avgifter, som belöpa å tid dessförinnan.

Ikraft-
trädande.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför:

Såsom antytts vid anmälan i årets statsverksproposition, sjunde huvudtiteln, punkterna 17 och 18, av frågorna om anslag till kontrollstyrelsens verksamhet och till kontroll å tillverkningsavgifter, har kontrollstyrelsen med skrivelse den 21 december 1931 framlagt förslag om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker i syfte att ernå förenkling av det kontrollsystem, som enligt sagda förordning för närvarande tillämpas beträffande tillverkningen i de skattefria bryggerierna. Då ett genomförande av den föreslagna omläggningen skulle komma att föranleda ändringar i nyssnämnda anslag, uppfördes dessa i det framlagda riksstatsförslaget med beräknade belopp i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd.

Sedan förevarande frågor varit föremål för beredning inom finansdepartementet, torde desamma nu böra underställas Kungl. Maj:ts prövning.

*Gällande
bestämmelser.*

Förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skiljer mellan två slag av maltdrycksbryggerier, nämligen skattefria och skattepliktiga.

Vid de *skattefria* bryggerierna få allenast tillverkas maltdrycker av första klassen. Dessa äro fritagna från skatt och utgöras av: a) *s v a g d r i c k a*, varmed förstås maltdryck, som ej innehåller mer än 1.8 viktprocent alkohol och som är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger 6 procent; b) *m a l t d r i c k a*, varmed förstås maltdryck, som ej innehåller mer än 1.8 viktprocent alkohol samt är inbryggd med en stamvört av en extrakthalt, överstigande 6 men icke 10.5 procent, och som vid tillverkningen tillika undergått sådan särskild behandling, att alkoholhalten i drycken icke kan överstiga 1.8 viktprocent; samt c) *v ö r t*, avsedd för bakning. Maltdryck får vid bryggeri ej tillverkas med stamvört av lägre extrakthalt än 4 procent.

De *skattepliktiga* bryggerierna få tillverka, förutom maltdrycker av första klassen, även de starkare maltdryckerna av andra och tredje klasserna. Tillverkarna i dessa bryggerier hava att erlægga skatt för de myckenheter malt, som användas för maltdryckernas framställning, med rätt för dem att för malt, som förbrukats för tillverkning av skattefri maltdryck, åtnjuta skatterestitution enligt särskilda grunder.

Bestämmelser äro i maltdryckstillverkningsförordningen meddelade om statlig kontroll över maltskattens behöriga utgörande samt tillämpningen i övrigt av gällande föreskrifter. Beträffande skattefria bryggerier kan kontrollen i huvudsak inskränka sig till ett övervakande av att icke skattepliktiga maltdrycker där tillverkas. Under det att kontrollföreskrifterna för de skattepliktiga bryggerierna väsentligt förenklats i samband med antagandet av 1923 års maltdryckstillverkningsförordning, har vid de skattefria bryggerierna alltsedan maltskattens införande i vårt land år 1903 i huvudsak bibehållits samma kontrollförfarande.

Jag övergår nu till att lämna en redogörelse för anordnandet av kontrollen över tillverkningen vid de skattefria bryggerierna.

Överinseendet å kontrollen över tillverkningen handhaves av kontrollstyrelsen. Den lokala kontrollen utövas av överkontrollörer med biträde av tillsyningsmän.

Då skattefritt bryggeri skall sättas i gång eller vid början av tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, skall tillverkaren till kontrollstyrelsen avgiva skriftlig driftsanmälan, varpå styrelsen, där hinder ej möter, utfärdar tillståndsbevis. Är tillverkningen avsedd att omfatta jämväl maltdricka, skall särskild ansökan om tillstånd härtill göras, varvid skola angivas de särskilda anordningar, tillverkaren ämnar vidtaga i syfte att förhindra, att alkoholhalten i maltdrickat kan överstiga 1.8 viktprocent (36 § maltdryckstillverkningsförordningen).

Den ur kontrollsynpunkt grundläggande bestämmelsen innefattas i stadgandet, att tillverkare i skattefritt bryggeri skall tillse, att stamvörtstyrkan, d. v. s. extrakthalten hos vörten vid jästens tillsättande, icke överstiger i fråga om svagdricka 6 procent och i fråga om maltdricka 10.5 procent eller understiger 4 procent. Åtgärd, varigenom stamvörtstyrkan ändras — vilket kan ske genom att efter vörtens jästning extraktgivande ämnen tillsättas eller ock spädning verkställes — får allenast vidtagas i närvaro av den vid bryggeriet förordnade tillsyningsmannen (37 § 1 mom.). För att sätta tillsyningsmannen i tillfälle att kontrollera brygdernas stamvörtstyrka, åligger det tillverkaren att minst 6 timmar före början av varje brygd göra skriftlig anmälan till kontrolltjänstemannen om tiden för brygden och om den tid, då vörten antages vara färdig för tillsättning av jäst (38 §). Tillverkare i skattefritt bryggeri är vidare skyldig att föra bryggjournal, i vilken för varje brygd an-

tecknas myckenheten använda råämnen, stamvörtstyrka, vörtmängd och myckenheten färdig maltdryck (40 §). Handelsböcker med tillhörande verifikationer skola hållas tillgängliga för kontrollstyrelsen eller dess ombud, så ock för överkontrollör (6 § 3 mom.).

Före den 15 i månaden näst efter utgangen av varje kvartal skall tillverkaren till kontrollstyrelsen insända av tillsyningsmannen bestyrkt utdrag ur bryggjournalen och samtidigt såsom bidrag till kostnaden för kontroll vid bryggeriet å statsverkets giroräkning i riksbanken inbetala ett belopp, motsvarande vid bryggeri, där maltdricka må tillverkas, 1 krona men eljest 50 öre för varje helgfritt dygn, varunder tillståndsbevis vid bryggeriet under kvartalet varit gällande. Uppgår maltavverkningen under nämnda tid i medeltal till mer än 60 kilogram för helgfritt dygn, skall tillverkaren dessutom erlägga $\frac{1}{2}$ öre för varje kilogram av den myckenhet malt, varmed avverkningen överstiger en efter 60 kilogram om dygnet beräknad avverkning (41 § 1 mom.).

Beträffande de uppgifter, som åvila överkontrollörer och tillsyningsmän äro bestämmelser meddelade i Kungl. Maj:ts instruktion för tjänstemännen vid kontrollen över maltdryckstillverkningen den 27 juli 1923 (nr 336). Enligt i instruktionen givna bestämmelser är riket indelat i 15 överkontrollörsdistrikt, vilka tillika utgöra distrikt för kontrollen över brännvinstillverkningen. Kontrollstyrelsen förordnar årligen för tiden 1 juli—30 juni överkontrollörer till det antal, som svarar mot antalet distrikt, samt därjämte högst tre överkontrollörer. Av de sålunda förordnade inkallar styrelsen en för varje distrikt att tjänstgöra tills vidare under högst ett år. Överkontrollör är inför kontrollstyrelsen närmast ansvarig för den lokala tillsynen över maltskattebestämmelsernas efterlevnad inom distriktet, över vars kontrollpersonal han utövar chefskapet. Han är skyldig att årligen avlägga visst antal kontrollbesök vid varje tillverkningsställe. Beträffande de skattefria bryggerierna gällde tidigare, att dylikt bryggeri skulle av honom besökas en gång varje kvartal, men, sedan kontrollstyrelsen genom i instruktionen år 1928 vidtagen ändring erhållit befogenhet att bestämma den utsträckning, i vilken besöken i dessa bryggerier skola äga rum, har styrelsen föreskrivit, att överkontrollör skall besöka skattefritt bryggeri i allmänhet allenast två gånger årligen. Vid varje kontrollbesök har han att granska bryggjournalen och tillgängliga utdrag ur denna. Då möjlighet därtill gives, skall han vid besöket fastställa extraktutbytet för då företagen brygd och därvid tillse, att detsamma icke väsentligen avviker från det vid bryggeriet eljest vanligen förekommande, ävensom avprova vörtstyrkan av en brygd vid jästens tillsättande. Därjämte skall han, i den mån han finner sådant erforderligt och lämpligen kunna ske, verkställa alkoholprov å färdig maltdryck, vilket med utgångspunkt från den i bryggjournalen lämnade uppgiften om stamvörtstyrkan sker med s. k. dubbel sackarometerbestämning. Enligt på senare tid av kontrollstyrelsen meddelade föreskrifter skall överkontrollören nå-

gon gång under året även föraustalta om insändande av prov å färdig maltdryck till kontrollstyrelsens laboratorium, där maltdryckens alkoholhalt och stamvörtstyrka på kemisk väg fastställas samt — i fråga om maltdryck, som författningsenligt icke får innehålla sackarin — sackarinundersökning äger rum.

Vid varje skattefritt bryggeri tjänstgör en tillsyningsman. Denne kan samtidigt vara tilldelad tjänstgöring vid flera bryggerier å samma ort; särskilt å landsbygden måste emellertid med hänsyn till avståndsförhållandena räknas med en tillsyningsman för varje bryggeri. Tillsyningsmännen förordnas av kontrollstyrelsen för tillverkningsår (1 oktober—30 september) till erforderligt antal för varje tjänstgöringsområde (kommun); deras fördelning å de olika bryggerierna bestämmas av överkontrollören. Utöver det antal, som betingas av antalet bryggerier, förordnas i regel ytterligare tillsyningsmän att vid behov inträda i tjänst.

Tillsyningsman skall inom sitt tjänstgöringsområde hava tillsyn över att gällande föreskrifter rörande tillverkning och beskattning av malt-drycker efterföljas. Hans huvudsakliga uppgift vid bryggeri är att tillse, att tillverkaren icke överskrider förbudet att tillsätta jäst till vört av högre extrakthalt än 6 procent (för maltdricka 10,5 procent) eller lägre extrakthalt än 4 procent. För sådant ändamål har han att minst två gånger i veckan besöka bryggeriet, varvid besöken böra avpassas så, att han kan närvara vid och kontrollera vörtens provning före jästens tillsättning, vilken provning sker med sackarometer. Dessutom skall tillsyningsmannen vid besöken granska bryggjournalen och göra anteckning därom i journalen samt verkställa extraktutbytesberäkning för varje brygd. Då anledning föreligger misstänka, att maltdryck, som från bryggeri utlämnas, icke är lagenlig, samt eljest då kontrollstyrelsen eller överkontrollör lämnat anvisning därom, har tillsyningsman att taga prov av maltdryck och insända detsamma till kontrollstyrelsens laboratorium för undersökning.

Enligt 3 § kungörelsen den 27 juli 1923 (nr 339) med bestämmelser angående arvode och ersättning åt tjänstemännen vid kontrollen över malt-drycks- och brännvinstillverkningen — vilka bestämmelser ansluta sig till vissa av 1923 års riksdag godkända grunder — äger tillsyningsman vid skattefritt bryggeri under tjänstgöringstiden åtnjuta arvode med 1 krona för dag för varje bryggeri; dock har kontrollstyrelsen rätt att bestämma lägre arvode. Med stöd av sistberörda stadgande har kontrollstyrelsen på grund av kontrollgöromålets begränsade omfattning ansett sig i regel böra reducera arvodet till 75 öre för dag. Å arvodet utgår dyrtidstilllägg enligt vad som gäller för befattningshavare med oreglerad avlöning, enligt kontrollstyrelsens bestämmande dock ej med mer än hälften av det i varje särskilt fall eljest beräknade tillägget. Tillsyningsmans avlöning utbetalas kvartalsvis av vederbörande länsstyrelse enligt av överkontrollören attesterad räkning.

Kostnaderna
för det närvarande
kontrollsystemet.

Det för de skattefria bryggerierna tillämpade kontrollsystemet åsamar statsverket betydande kostnader. Med avseende härå har kontrollstyrelsen i sin förenämnda skrivelse lämnat följande redogörelse.

De skattefria bryggeriernas antal, vilket under de senare åren oavbrutet ökat, utgjorde för närvarande 548, och antalet för innevarande tillverkningsår förordnade tillsyningsmän 655. Enbart handhavandet av en så betydande kontrollpersonal medförde ett icke ringa arbete för kontrollstyrelsen och överkontrollörerna. Utbetalningen av avlöningen till tillsyningsmännen, vilket bestyr åvilade länsstyrelserna, syntes även innebära ett åtminstone i vissa fall icke oväsentligt tillskott i dessas arbetsbörda. Vad beträffade kostnaderna för kontrollen vid de skattefria bryggerierna, hade verkställd undersökning givit vid handen, att utgifterna för arvoden och dyrtidstillägg till tillsyningsmännen för närvarande kunde beräknas uppgå till sammanlagt omkring 178,000 kronor, varav omkring 155,000 kronor för arvoden och omkring 23,000 kronor för dyrtidstillägg. Lades härtill den på de skattefria bryggerierna belöpande andelen i kostnaderna för överkontrollörernas arvoden, dyrtidstillägg, ersättningar för expeditjonskostnader samt resekostnads- och traktamentsersättningar, vilken andel syntes kunna approximativt beräknas till en tredjedel av dessa kostnader sammantagna och för närvarande uppskattas till inemot 50,000 kronor, skulle alltså den sammanlagda kostnaden för kontrollen belöpa sig till i runt tal 225,000 kronor. Även om härifrån droges det belopp, som inflöte till statsverket på grund av tillverkarnas skyldighet att på i det föregående omnämnt sätt bidra till bekostandet av kontrollen och som för närvarande kunde uppskattas till i runt tal 90,000 kronor, återstode likväl en beräknad kostnad, åvilande staten, av cirka 135,000 kronor. Härvid vore dock icke tagen i betraktande den andel i utgifterna för kontrollstyrelsen, som kunde anses falla på styrelsens befattning med kontrollen över de skattefria bryggerierna. Statens kostnader för sagda kontroll vore i allt fall betydande särskilt i betraktande av att någon skatt å den tillverkade varan icke inflöte från de kontrollerade företagen. Att märka vore också, att kontrollkostnaderna vore stadda i stegring, i samma mån som antalet skattefria bryggerier och tillverkningsdygn vid dessa ökade. Beträffande ökningen av den skattefria maltdryckstillverkningen har kontrollstyrelsen hänvisat till efterföljande tablå:

Tillverknings- år	Antal bryggerier	Antal tillverk- ningsdygn	Tillverkat svagdricka hl.
1922/1923	387	107,737	553,353
1923/1924	406	114,897	638,631
1924/1925	415	118,628	739,778
1925/1926	446	126,114	785,134
1926/1927	485	137,035	895,486
1927/1928	511	148,630	954,056
1928/1929	531	155,139	1,064,485
1929/1930	540	157,785	1,158,882
1930/1931 (prelim.) ...	545	160,433	1,061,365

Skäl för om-
läggning av
kontroll-
systemet.

Kontrollstyrelsen har i sin föreliggande skrivelse uttalat, att de erfarenheter, som numera vunnits rörande den hittillsvarande kontrollen vid de skattefria bryggerierna, givit vid handen, att en eftersyn rörande densnas anordning bör komma till stånd. En dylik åtgärd har styrelsen an-

sett särskilt under nuvarande förhållanden vara motiverad jämväl med hänsyn till nödvändigheten av att tillse, att alla möjligheter tillvaratagas för nedbringande av statens utgifter för skattekontrollen.

Under hänvisning till att den nu tillämpade kontrollen vid de skattefria bryggerierna påkallade en omfattande organisation och droge betydande kostnader har kontrollstyrelsen ifrågasatt, huruvida kontrollsystemet vore i motsvarande grad effektivt, samt härutinnan anfört följande:

»Som ovan nämnts, består det huvudsakliga kontrollmomentet däri, att tillsyningsmannen, i den mån han är närvarande i bryggeriet, övervakar, att jäst icke sättes till vört av högre respektive lägre extrakthalt än som är medgivet i maltdryckstillverkningsförordningen. Da tillsyningsmannen icke har skyldighet att besöka bryggeriet mer än i allmänhet två gånger i veckan, måste det, åtminstone för de större skattefria bryggeriernas vidkommande, inträffa, att en del brygder undandragas hans kontroll i berörda hänseende. Den av tillsyningsmannen utövade kontrollen erbjuder vidare ingen säker garanti emot att icke en tillverkare, utan att därom göra föreskriven anmälan, efter tillsyningsmannens provning av vörten vidtager åtgärd med jäsannde vört eller färdig maltdryck, varigenom den vid provningen fastställda stamvörtstyrkan ändras. En dylik åtgärd kan bestå i tillsättning till vörten eller drycken av extraktgivande ämnen, t. ex. socker och sirap, eller ock däri att vört eller maltdryck spädes med vatten. Den färdiga maltdrycken kan genom sådant förfarande bliva olaglig, och styrelsen har nödgats konstatera, att, trots systemet med en vid varje bryggeri anställd kontrolltjänsteman, förseelser av detta slag kunnat förekomma i icke ringa omfattning. Sedan till styrelsens förfogande numera står ett väl utrustat laboratorium, har det blivit möjligt för styrelsen att anordna en ganska omfattande analyskontroll å maltdrycksprov, vilka stiekprovvis eller vid direkt misstanke om olaglighet hos tillverkad maltdryck av överkontrollör eller tillsyningsman tagas och insändas till kontrollstyrelsen. Enbart under de tre senaste tillverkningsåren hava genom analys å styrelsens laboratorium av insända prov å maltdrycker från de skattefria bryggerierna uppdagats 110 förseelser, vilka beivrats genom anmälan till åtal eller meddelande av varning. Undersökningen av stiekprovvis tagna maltdrycksprov har därför kommit att framstå såsom ett mycket verksamt kontrollmedel, vars anlitande i ökad omfattning visat sig välbehövt.»

På grund av de anförda omständigheterna har kontrollstyrelsen kommit till den uppfattningen, att en ändring i den nuvarande kontrollen vid de skattefria bryggerierna är förtjänt att tagas i allvarligt övervägande. Till stöd för en omläggning av kontrollsystemet har styrelsen vidare anfört:

»Utvecklingen under tiden efter den nuvarande kontrollens tillkomst för snart 30 år sedan har i många avseenden medfört förändrade förhållanden, varigenom de allmänna betingelserna i fråga om kontrollens anordnande numera te sig annorlunda. Tillverkningen i svagdricksbryggerierna bedrevs då i allmänhet under ganska primitiva förhållanden, och tillverkarna saknade i många fall förutsättningar att utan en lokal kontrolltjänstemans direkta tillsyn och handledning efterleva maltdrycksförfattningarnas bestämmelser, vilka djupt ingrepo i tillverkarnas dit-

tillsvarende obegränsade frihet med avseende å tillverkningens bedrivande. Svagdricksindustrien befinner sig numera på ett högre plan, även om alltjämt anmärkningar i många fall kunna framställas mot densamma särskilt i hygieniskt avseende. Tillverkarnas kunskap på området samt förmåga att föra kontrollhandlingar och eljest iakttaga gällande kontrollföreskrifter med avseende å tillverkningens bedrivande hava förbättrats. Vidare medgiva de nutida kommunikationerna bättre möjligheter för kontrollmyndigheten än förut att genom inspektioner av annan än på platsen boende funktionär kunna utöva tillsyn vid bryggerierna. Av betydelse är också, att det kontrollmoment, som ligger i allmänhetens och konkurrenters intresse av att beivra inträffade fall av olaga tillverkning och försäljning, numera gör sig gällande på ett mera framträdande sätt än tillföre. Styrelsen vill även åberopa, att varken i Danmark eller Norge kontroll över maltdrycksbeskattningen och tillsyn å efterlevnaden av givna bestämmelser angående alkohol- eller stamvörtstyrka hos maltdrycker utövas genom särskilda vid bryggerierna anställda kontrolltjänstemän. Kontrollbesök avläggas i bryggerierna med vissa längre mellantider av tjänstemän, anställda hos den centrala kontrollmyndigheten, vilka granska föreskriven bokföring samt i mån av behov taga prov av färdig maltdryck för undersökning rörande dess laglighet.»

*Foreslagen
omläggning
av kontroll-
systemet.*

Av det anförda har kontrollstyrelsen dragit den slutsatsen, att det nuvarande kontrollsystemet med särskilda tillsyningsmän vid de skattefria bryggerierna utan äventyrande av statens skatteintresse och utan olägenheter ur nykterhetssynpunkt kan avvecklas och utbytas mot en mera omfattande systematisk analyskontroll å de färdiga maltdryckerna, kompletterad med vissa andra kontrollmoment. Det av styrelsen sålunda tilltänkta kontrollsystemet för de skattefria bryggerierna skulle, enligt vad styrelsen anför, gestalta sig på i huvudsak följande sätt:

»1. Tillverkare skall såsom hittills vara skyldig att, då bryggeriet skall sättas i gång eller i början av ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, till kontrollstyrelsen ingiva driftsanmälan.

2. Bryggerierna ställas i kontrollhänseende direkt under överkontrollörens tillsyn.

3. Tillverkare skall föra bryggjournal, i vilken meddelas uppgifter av i huvudsak samma slag som för närvarande. Utdrag ur bryggjournalen skall av tillverkaren kvartalsvis insändas till överkontrollören i två exemplar, av vilka det ena är avsett för kontrollstyrelsen. För beredande av möjlighet att öva kontroll å uppgifterna i bryggjournalen om använda råämnen bör sådan tillverkare, som enligt lag icke är skyldig föra handelsböcker, åläggas att hålla sådan bokföring, att uppgifter om inköpta partier av olika råämnen därur kunna inhämtas.

4. Tillverkare skall minst ett dygn före varje brygd till överkontrollören insända brygdanmälan; sådana anmälningar må på en gång kunna göras för en tidrymd av högst en månad.

5. Det skall åligga överkontrollör att, såvida annorlunda icke bestämmes, minst fyra gånger årligen besöka varje skattefritt bryggeri i distriktet. Därvid har han

att i den utsträckning, kontrollstyrelsen bestämmer, taga prov å färdiga maltdrycker samt insända dem till kontrollstyrelsens laboratorium för undersökning;

att granska bryggjournalen och utdragen ur densamma samt i mån av behov kontrollera, att däri införda uppgifter om använda råämnen i huvudsak överensstämma med uppgifterna i handelsböckerna eller i ovan under punkt 3 omnämld bokföring om inköpen därav;

att med ledning av bryggjournalens uppgifter stickprovsvis verkställa erforderliga extraktutbytesberäkningar för att kontrollera, att icke extraktutbytet mera väsentligt avviker från det eljest vid bryggeriet vanligen förekommande, ävensom, då tillfälle därtill erbjuder sig, avprova vörtstyrkan av en brygd vid jästens tillsättande; samt

att tillse, att kärl, innehållande maltdryck, vid utlämningen äro, i enlighet med vad därom är föreskrivet, stämplade och, i förekommande fall, försedda med etikett.

Då kontrollen väsentligen skulle grunda sig å analyser av tagna malt-drycksprov, komme densamma att medföra verkställandet av ett betydande antal kemiska malt-drycksanalyser, vilka det närmast skulle ankomma på kontrollstyrelsens laboratorium att utföra. Ett önskemål vore givetvis att i möjligaste mån kunna inskränka insändandet dit av malt-drycksprov. Kontrollstyrelsen anser sig böra omnämna, att det är styrelsens avsikt att fullfölja vissa redan påbörjade undersökningar och försök i syfte att kunna överflytta någon del av analysverksamheten å överkontrollörerna, vilka i så fall skulle hava att själva utföra approximativa bestämningar å stamvörtstyrka och alkoholhalt hos av dem tagna malt-drycksprov. För sådant ändamål skulle överkontrollörerna utrustas med vissa för dylika undersökningars verkställande erforderliga hjälpmedel av enklare beskaffenhet. Därest av överkontrollör utförd dylik undersökning av malt-drycksprov utvisade, att malt-drycken icke stode i strid mot gällande bestämmelser, skulle provet icke vidareändas till kontrollstyrelsens laboratorium. Framginge däremot av överkontrollörens undersökning, att malt-drycksprovet vore olagligt eller på gränsen till att vara detta, skulle prov av drycken insändas till nämnda laboratorium, som hade att verkställa den slutgiltiga undersökningen för avgörande av huruvida anmälan till åtal skulle ske eller icke. Styrelsen vill dock framhålla, att även med ett dylikt system för undersökning av malt-drycksprov en icke obetydlig ökning av arbetet å laboratoriet icke kan undvikas genom tillkomsten av den föreslagna analyskontrollen, vilken enligt styrelsens mening låter sig väl genomföras även utan anlitande på nyss antytt sätt av överkontrollörerna.

Vissa undantagsfall kunna fänkas förekomma, i vilka en skärpning av den ovan skisserade kontrollen kan bliva erforderlig. Detta gäller framför allt, då fråga är om en tillverkare, som genom upprepade förseelser mot malt-dryckstillverkningsförordningen eller på grund av densamma givna bestämmelser ådagalagt opålitlighet. I sådant fall skulle kontrollstyrelsen äga befogenhet att ställa bryggeriet under tillsyn av en särskild tillsyningsman, vilket för tillverkaren skulle medföra skyldighet att erlægga förhöjd kontrollkostnadsersättning. Föreskrift i liknande syfte fanns på sin tid meddelad i den numera upphävida förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker. Anlitande av särskild tillsyningsman torde även bliva ur kontrollsynpunkt erforderligt beträffande bryggerier, som tillverka malt-driicka, i vilket fall tillverkaren jämväl skulle hava att, i likhet med vad för närvarande gäller, vidkännas förhöjning i nyssnämnda ersättning. Sistberörda anordning saknar åtminstone för närvarande nämnvärd betydelse, enär allenast 4 av

de 548 skattefria bryggerier, som nu äro i gång, sökt och erhållit tillstånd att tillverka maltdricka.»

Minskning i kontrollkostnader vid omläggningens genomförande.

Vid genomförande av den föreslagna omläggningen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna skulle, enligt vad kontrollstyrelsen framhållit, besparas kostnaderna för dels arvoden till tillsyningsmännen med förenämnda belopp av omkring 155,000 kronor och dels dyrtidstillägg härå med omkring 23,000 kronor eller tillhoppa omkring 178,000 kronor. Å andra sidan skulle omläggningen medföra ökade kostnader för överkontrollörernas verksamhet ävensom för analyser och andra kontrollgöromål hos kontrollstyrelsen. Med hänsyn till att överkontrollörerna i högre grad än för närvarande skulle tagas i anspråk för utövande av tillsyn över den skattefria maltdryckstillverkningen, har kontrollstyrelsen ansett statens kostnader för densamma kunna approximativt beräknas så, att hälften av kostnaderna för arvoden, dyrtidstillägg och ersättningar för expeditjonskostnader samt resekostnads- och traktamentsersättningar till överkontrollörerna borde anses falla på kontrollverksamheten vid de skattefria bryggerierna. Då verkställd undersökning givit vid handen, att sagda kostnader i sin helhet för närvarande kunde beräknas uppgå till omkring 146,000 kronor för år, vilket belopp till följd av kostnaderna för det utökade antalet inspektionsresor till de skattefria bryggerierna kunde efter kontrollens omläggning antagas komma att stiga med omkring 15,000 kronor till omkring 161,000 kronor, skulle alltså på de skattefria bryggerierna belöpa i runt tal 80,000 kronor. För förstärkning av arbetskrafterna i kontrollstyrelsens laboratorium har styrelsen med hänsyn till den utvidgade analyskontrollen räknat med en kostnadsökning av 2,000 kronor. Kontrollstyrelsen har på grundval av dessa uppskattningar ansett den av omläggningen föranledda kostnadsminskningen i dess helhet kunna beräknas till omkring 160,000 kronor. Härvid har bortsetts från de smärre kostnadsökningar, som kunna uppstå av ett eventuellt anlitan- de i enstaka fall av tillsyningsman, där så kan bli erforderligt.

Tillverkares skyldighet att bestrida kontrollkostnader.

I 41 § 1 mom. maltdryckstillverkningsförordningen äro, som förut antytts, bestämmelser meddelade i fråga om tillverkares skyldighet att bestrida kostnader för kontrollen. Rörande tillkomsten av nu gällande bestämmelser härutinnan torde få erinras om följande. 1902 års malt-skatteskommitté hade i sitt betänkande utgått från att tillverkarna i de skattefria bryggerierna skulle bidra med omkring hälften av kontrollkostnaden. I sådant hänseende blev i 1903 års maltdryckstillverkningsförordning viss avgift för dem föreskriven ($\frac{1}{2}$ öre per kilogram använt malt), vilken var beräknad efter en kontrollkostnad av 20 kronor i månaden, motsvarande tillsyningsmännens arvode. Sedan erfarenheten givit vid handen, att tillsyningsmännen med hänsyn till de begränsade arbetsuppgifterna kunde åtnöjas med en ersättning av 15 kronor i månaden, be-

stämades genom beslut vid 1907 års riksdag det tillverkaren åvilande kontrollkostnadsbidraget till 30 öre för varje helgfritt dygn, med skyldighet för tillverkaren att erlägga en tilläggsavgift av $\frac{1}{2}$ öre per kilogram för den del av maltavverkningen vid bryggeriet, som för kvartal räknat översteg en efter 60 kilogram om dygnet beräknad medelavverkning. I samband med den år 1920 vidtagna höjningen av tillsyningsmans arvode till högst 1 krona om dagen bestämdes kontrollkostnadsbidraget till 50 öre för dygn, med bibehållande av nämnda tilläggsavgift. Dessa bestämmelser, vilka icke undergingo någon ändring, då tillsyningsmännen även kommo i åtnjutande av dyrtidstillägg, gälla fortfarande med allenast den år 1928 vidtagna ändringen, att tillverkare i bryggeri, där maltdricka må tillverkas, har att såsom kontrollkostnadsbidrag erlägga, i stället för 50 öre, 1 krona för varje helgfritt dygn.

De av tillverkarna vid skattefria bryggerier erlagda kontrollkostnadsbidragen hava, enligt vad kontrollstyrelsen uppgivit, för de senare tillverkningsåren uppgått till följande belopp:

Tillverkningsår	Influtna kontrollkostnadsbidrag kr.	Däraf tilläggsavgift för maltavverkning över 60 kg. per dygn	
		Antal bryggerier	Kronor
1926/1927	76,001: 76	170	7,528
1927/1928	81,774: 68	158	7,572
1928/1929	87,181: 45	195	8,815
1929/1930	91,653: 45	232	10,760
1930/1931	90,830: 86	190	8,862

Kontrollstyrelsen har framhållit, att, därest det nu väckta förslaget om tillsyningsmännens avskaffande komme till genomförande, detta enligt styrelsens mening icke borde medföra, att tillverkarna vid de skattefria bryggerierna befriades från skyldigheten att bestrida kostnad för kontrollen. Att tillverkarna på sin tid icke ålagts vidsträcktare dylik ersättningsskyldighet än vad som motsvarade viss del av tillsyningsmannens arvode, finge ses mot bakgrunden av, dels att kontrollen vid dessa bryggerier ansetts huvudsakligen ankomma på tillsyningsmännen, dels att tillverkarnas i allmänhet svaga ekonomiska ställning icke syntes medgiva, att de belastades med en alltför stor utgift för kontrollkostnadens bestridande. Det principiellt riktiga syntes dock vara, att staten av de skattefria bryggerierna, vilka icke tillförde staten någon skatteinkomst av där tillverkad vara, erhöle gottgörelse för kontrollkostnaden i dess helhet, därest icke detta komme att verka oskäligt betungande. Kostnaden för överkontrollörernas tillsyn över de skattefria bryggerierna kunde enligt kontrollstyrelsens i det föregående återgivna beräkning uppskattas till i runt tal 80,000 kronor. Härtill komme kostnaderna för analysers verk-

ställande och andra kontrollgöromål hos kontrollstyrelsen, som berörde den skattefria maltdryckstillverkningen, vilka kostnader dock icke tagits i betraktande i förevarande sammanhang.

Da det sålunda beräknade kostnadsbeloppet jämförelsevis nära överensstämmer med det från de skattefria bryggerierna såsom bidrag till kontrollkostnaden inflytande beloppet, för närvarande sammanlagt omkring 90,000 kronor, har kontrollstyrelsen ansett, att vid bifall till förevarande förslag ändring icke bör vidtagas i storleken av det belopp, varmed tillverkare i skattefritt bryggeri enligt nu gällande bestämmelser har att bereda statsverket gottgörelse för kontrollkostnad.

Vad angår sättet för kontrollkostnadens bestridande har kontrollstyrelsen funnit erfarenheterna giva vid handen, att en ändring härutinnan i detta sammanhang torde böra komma till stånd. Styrelsen har anført följande:

»Beräkningen av kontrollkostnaden med visst belopp per helgfritt dygn jämte i förekommande fall en särskild kvartalsvis utgående avgift för viss utöver en stadgad minimiavverkning överskjutande maltförbrukning, likaledes uträknad per helgfritt dygn, har befunnits vara en mindre praktisk anordning, som åstadkommer besvär för tillverkarna samt åtskilligt detaljarbete för kontrollmyndigheten med granskningen av att kontrollkostnaden erlägges med riktiga belopp, vilket ofta medför skriftväxling med tillverkare angående rättelsers vidtagande och dylikt. Styrelsen för skattefria bryggeriers riksförbund har också uttalat önskvärdheten av att bestämmelserna i förenklingsyfte måtte ändras i den riktningen, att varje bryggeri hade att erlægga en bestämd grundavgift för varje kvartal, under vilket bryggeri är i gång, samt dessutom en mindre avgift för varje myckenhet av 100 kilogram malt, som avverkats. Kontrollstyrelsen finner det också medföra fördelar, därest i stället för den nuvarande ersättningen, beräknad efter 50 öre för helgfritt dygn, tillverkaren skulle hava att inbetala ett fixt belopp av motsvarande storlek för varje kvartal, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet. För ett bryggeri, som varit i gång ett helt kvartal, uppgår kontrollkostnadsersättningen enligt nu gällande bestämmelser till i genomsnitt omkring 37 kronor 50 öre för kvartalet. Kontrollstyrelsen har därför ansett sig böra föreslå nämnda belopp såsom en dylik fix kvartalsersättning att av tillverkaren såsom kontrollkostnadsersättning till statsverket erläggas före den 15 i månaden näst efter utgången av kvartal, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet. Där enligt vad i det föregående nämnts, tillsyningsman för skärpning av kontrollen i vissa undantagsfall kan komma att förordnas, torde ifrågavarande kvartalsersättning — i analogi med vad som för närvarande gäller för bryggerier, i vilka maltdricka tillverkas — böra utgöra dubbla beloppet eller 75 kronor.

Beträffande den nuvarande tilläggsersättningen av $\frac{1}{2}$ öre för varje kilogram av den myckenhet malt, varmed avverkningen för kvartal räknat överstiger en efter 60 kilogram för helgfritt dygn beräknad maltåtgång, har som nämnts av skattefria bryggeriers riksförbund framförts önskemål om att denna ersättning borde beräknas å *hela* maltavverkningen och icke allenast å kvantiteter, överstigande nyssnämnda genomsnittsavverkning. Den utvidgning av de mindre bryggeriernas skyldighet att

bestrida kontrollkostnader, som härigenom skulle inträda, torde dock icke vara motiverad. Däremot anser kontrollstyrelsen i likhet med nämnda sammanslutning, att en avgjord förenkling av denna form för kontrollkostnadens bestridande skulle ernås, därest ersättningsbeloppet icke beräknades för varje kvartal å en genomsnittlig avverkning per helgfritt dygn utan finge regleras efter tillverkningsårets utgång enligt den överavverkning för hela tillverkningsåret räknat, som direkt framginge av bryggjournalen. En anordning i denna riktning har även föreslagits av en överkontrollör. Mot den nu beräknade minimikvantiteten av 60 kilogram malt per helgfritt dygn svarar för helt tillverkningsår i runt tal en malmängd av 18,000 kilogram. Verkställd undersökning har emellertid givit vid handen, att en reglering av kontrollkostnadsersättningen på det tilltänkta sättet skulle i jämförelse med nuvarande anordning medföra ett något lägre sammanlagt ersättningsbelopp till statsverket, beroende på att i förra fallet en utjämning sker såväl i fråga om antalet bryggerier med dylik avgiftsplikt som beträffande de maltkvantiteter, som kunna drabbas av samma avgift. Den minskning i den inflytande kontrollkostnadsersättningen, som sålunda kan inträda, har styrelsen funnit kunna uppvägas, genom att den årliga kvantitet avverkat malt, varutöver ersättning med $\frac{1}{2}$ öre per kilogram skall utgå, bestämmas till jämnt 15,000 kilogram.»

Kontrollstyrelsen har utarbetat förslag till de ändringar i malt-dryckstillverkningsförordningen, vilka påkallas vid genomförande av den ifrågasatta omläggningen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna. Förslaget torde få såsom bilaga (Bil. A) fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende. Rörande de sålunda föreslagna ändringarna har kontrollstyrelsen anfört följande:

*Föreslagna
författnings-
ändringar.*

Den i 5 § 2 mom. vidtagna ändringen äsyftade bland annat beredande av befogenhet åt kontrollstyrelsen att, på sätt i det föregående anförts, i vissa fall, då kontrollen genom överkontrollören kunde antagas bli otillräcklig, besluta om anställande av tillsyningsman vid bryggeriet. Det torde få ankomma på kontrollstyrelsen att i dylika särskilda fall meddela erforderliga föreskrifter rörande kontrollens utövning.

I nuvarande 6 § 2 mom. hade en ändring av formell natur ansetts lämpligen böra i detta sammanhang vidtagas såsom en följd av tillkomsten av 1929 års bokföringslag. Därjämte hade i ett nytt andra stycke införts stadgande om den i det föregående omförmälda skyldigheten för sådan tillverkare, som det icke enligt nämnda lag ålåge att föra handelsböcker, att hålla bokföring över gjorda inköp av råämnena, avsedda att komma till användning vid malt-dryckstillverkningen. Nu berörda stadgande hade föranlett den vidtagna jämkningen i 3 mom.

Beträffande 37 § 1 mom. förutsattes, att det för tillverkarna gällande förbudet att tillsätta jäst till vört av lägre extrakthalt än 4 procent eller av högre extrakthalt än 6 procent i fråga om svagdricka och 10.5 procent i fråga om maltdricka skulle bibehållas, då iakttagandet härav i första hand utgjorde grunden för att maltdrycken skulle uppfylla de stadgade fordringarna i fråga om stamvörtstyrka och alkoholhalt. Det i andra stycket föreslagna stadgandet avsåge att bereda överkontrollören möjlighet att öva tillsyn å att icke tillverkarna genom förfaranden med jäsande vört eller färdig maltdryck — tillsättning av extraktgivande ämnen eller spädning — ändrade stamvörtstyrkan så, att drycken kunde bli olaglig.

Den i nuvarande 38 § stadgade skyldigheten för tillverkare i skattefritt bryggeri att avgiva brygdanmälan hade bibehållits, ehuru densamma hädanefter väsentligen skulle fylla ett annat syfte än hittills. Dess uppgift skulle i främsta rummet bliva att bereda överkontrollören kännedom om, huruvida tillverkning av maltdrycker verkligen påginge vid bryggeriet vid en tidpunkt, då han avsåge att verkställa inspektion därstädes. Yrkanden om bibehållande av skyldigheten att avgiva brygdanmälan hade också framställts av vissa överkontrollörer. Den tid, för vilken anmälan om flera brygder i en följd kunde få avgivas, hade utsträckts till högst en månad.

I 41 § 1 mom. stadgades för närvarande skyldighet för tillverkare att till kontrollstyrelsen kvartalsvis insända bestyrkt utdrag ur bryggjournalen. I enlighet med vad i det föregående föreslagits, borde bestämmelsen ändras därhän, att utdraget insändes till överkontrollören i två exemplar. Föreskrift om att det ena exemplaret skulle av överkontrollören insändas till kontrollstyrelsen syntes icke behöva intagas i förordningen utan torde böra meddelas i annan ordning, eventuellt i instruktionen för kontrolltjänstemännen.

Då det ansetts lämpligt, att överkontrollörerna även borde medverka vid tillsynen å att kontrollkostnadsersättningen vederbörligen inbetalas av tillverkarna, hade ändring i andra stycket av 41 § 1 mom. föreslagits därhän, att avskrift av det kvitterade leveringsreversalet å dylik inbetalning skulle insändas till vederbörande överkontrollör i stället för, såsom nu vore fallet, till kontrollstyrelsen. Överkontrollören skulle sedermera enligt särskild föreskrift hava att vidareända honom tillhandakomna reversalavskrifter till kontrollstyrelsen.

Enligt den i 42 § vidtagna ändringen skulle den anmälan om tillverkningens avslutande före utgången av tillståndsbevisets giltighetstid, som för närvarande skulle avgivas till tillsyningsmannen, hädanefter i stället insändas till överkontrollören.

Då kontrollstyrelsen ansett det nya kontrollsystemet vid de skattefria bryggerierna lämpligen böra träda i tillämpning med ingången av nytt tillverkningsår och tillverkningsåret för bryggerierna enligt 3 § 2 mom. maltdryckstillverkningsförordningen räknas från och med den 1 oktober, har styrelsen förordnat, att den föreslagna förordningen om vissa ändringar i maltdryckstillverkningsförordningen bör gälla från och med den 1 oktober 1932. Med hänsyn till de åligganden, som enligt 41 § i förordningen för närvarande åvila tillverkare i skattefritt bryggeri och vilka med avseende å tiden före den 1 oktober 1932 skola fullgöras efter nämnda dag, har styrelsen, i överensstämmelse med vad som skedde vid utfärdandet av gällande maltdryckstillverkningsförordning, föreslagit en härav påkallad övergångsbestämmelse.

Kontrollstyrelsen har i detta sammanhang anført:

»I samband med de föreslagna ändringarna i maltdryckstillverkningsförordningen vill styrelsen erinra om att tillverkares skyldighet att för analyskontroll tillhandahålla maltdrycksprov redan finnes reglerad genom föreskrift i 7 § av förordningen, varest stadgas, att tillverkare skall på anmodan kostnadsfritt tillhandahålla kontrollstyrelsen eller kontroll-

tjänsteman erforderligt prov å vört eller maltdryck. Kontrollstyrelsen har ansett självfallet, att detta stadgande även innefattar skyldighet för tillverkaren att tillhandahålla för provet erforderligt förvaringskärl (glasflaska) samt emballage härtill. Denna innebörd av stadgandet har kommit till synes i en av kontrollstyrelsen år 1928 meddelad tillämpningsföreskrift rörande tillvägagångssättet vid provtagning, som företages av kontrolltjänsteman. Där i bestämmes, att provet vid försändandet bör vara förpackat i trälåda, som jämte övrigt erforderligt emballage skall tillhandahållas av tillverkaren. Då kontrollstyrelsen icke försport några invändningar från tillverkarhåll mot fullgörandet härav och skattefria bryggeriers riksförbund vid en under hand framställd förfrågan förklarat sig icke hava något att erinra mot att nämnda bestämmelse i 7 § anses inrymma även skyldighet för tillverkare att tillhandahålla kärl och emballage, synes icke heller i detta sammanhang uttryckligt stadgande i förordningen behöva införas om berörda skyldighet.»

Kontrollstyrelsen har anhållit att framdeles få till Kungl. Maj:t av- giva förslag till de ändringar i instruktionen för tjänstemännen vid kontrollen över maltdryckstillverkningen den 27 juli 1923 (nr 336), som påkallas av den nu föreslagna omläggningen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna.

*Ändringar i
instruktionen
för kontroll-
tjänstemän-
nen m. m.*

Enligt vad som meddelats i en från kontrollstyrelsen sedermera överlämnad, den 10 februari 1932 dagteknad promemoria har styrelsen för avsikt att därvid föreslå även vissa jämkningar i andra avseenden i instruktionen, vilka efter vad erfarenheten givit vid handen lämpligen borde i detta sammanhang vidtagas. De i instruktionen givna föreskrifterna angående beviljande av tjänstledighet åt överkontrollör vid malt- drycks- och brännvinstillverkningen hade sålunda befunnits böra underkastas ändring. Detta borde i sin tur medföra reglering av överkontrollörs rätt till avlöning under beviljad tjänstledighet. Under erinran om att närmare föreskrifter i sistnämnda hänseende icke funnes meddelade i kungörelsen den 27 juli 1923 (nr 339) angående arvode och ersättning åt tjänstemännen vid kontrollen över maltdrycks- och brännvinstillverkningen har i promemorian vidare anförts följande:

»Enligt 2 § 2 mom. av instruktionen för tjänstemännen vid kontrollen över maltdryckstillverkningen *förordnas* överkontrollör för tiden 1 juli—30 juni (tjänstgöringsår). Av de förordnade överkontrollörerna *inkallar* kontrollstyrelsen en för varje distrikt att tjänstgöra tillsvidare under högst ett år (2 § 5 mom.). Om överkontrollör är hindrad att fullgöra sin tjänstgöring, utkallas han ur tjänst, såvida icke kontrollstyrelsen finner skäl föreligga att med stöd av 3 § 3 mom. i instruktionen bevilja honom tjänstledighet, vartill styrelsen äger befogenhet, dock allenast för en tid av högst en månad årligen; erfordras längre ledighet, göres anmälan därom till Kungl. Maj:t. Enär bestämmelserna i 1 § 1 mom. av kungörelsen den 27 juli 1923 (nr 339) icke föranleda därtill att överkontrollör, som är inkallad i tjänstgöring men i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet, skall under tiden för ledigheten avstå någon del av det med befattningen förenade arvodet, har beviljande av tjänstledighet åt överkontrollör an-

setts böra ske sparsamt och har allenast pläгат förekomma vid styrkt sjukdom. Tjänstledighetstidens längd har också begränsats, i det att Kungl. Maj:t enligt praxis icke beviljat överkontrollör tjänstledighet för längre tid än sammanlagt högst tre månader årligen, däri inbegripet den ledighet, som kontrollstyrelsen enligt sin befogenhet kan hava medgivit. Därest ledighet erfordrats för överkontrollör av annan anledning än sjukdom eller vid sjukdom under längre tid än tre månader årligen, har han haft att underkasta sig utkallelse ur tjänst.

I överensstämmelse med vad som numera allmänt gäller inom statsförvaltningen i fråga om verkstyrelsens befogenhet att meddela tjänstledighet åt underlydande befattningshavare, torde åt kontrollstyrelsen böra överlämnas att bevilja tjänstledighet åt överkontrollör, även om ledigheten omfattar längre tid än en månad, samt att förordna om den lediga tjänstens uppehållande. Ändring i detta hänseende av 3 § 3 mom. av instruktionen kommer att innefattas i ovanberörda ändringsförslag.

Vad angår överkontrollörs rätt till arvode under åtnjuten tjänstledighet, synas uttryckliga bestämmelser härom böra meddelas i detta sammanhang. Beträffande ersättning under ledighet på grund av styrkt sjukdom bör härvid såsom förebild i princip tjäna den förmån av detta slag, som jämlikt 13 § 1 mom. av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) är tillerkänd extra ordinarie tjänsteman vid den nyreglerade statsförvaltningen. I enlighet härmed bör överkontrollör äga under ledighet på grund av styrkt sjukdom uppbära två tredjedelar av sitt arvode, dock under högst sex månader. Denna förmån bör emellertid vara förbehållen endast åt de överkontrollörer, vilkas tjänstgöring erhållit stadigvarande karaktär. I detta syfte bör såsom villkor för förmånens åtnjutande stadgas, att överkontrollörens tjänstgöring skall kunna förutsättas omfatta hela året. Vid ledighet av annan anledning än sjukdom, torde överkontrollör böra avstå hela arvodet.»

I enlighet härmed har i promemorian uttalats, att i förevarande ämne borde utfärdas en föreskrift av innehåll, att överkontrollör, som beräknas vara inkallad under hela tjänstgöringsåret och som av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger att under en tid av högst sex månader av ett och samma tjänstgöringsår eller vid sjukdom, som fortgår vid övergången till nytt dylikt år, under högst sex månader i en följd åtnjuta arvode med två tredjedelar av det honom eljest tillkommande arvodet, samt att hela arvodet skall avstås, om ledighet erfordras under längre tid eller av annan anledning än här sagts.

I promemorian har vidare berörts frågan om ersättning åt vikarie för överkontrollör under tjänstledighet. Härom har anförts följande:

»I 1 § 3 mom. av arvodeskungörelsen stadgas, att arvode och ersättning enligt grunder, som angivas i 1 och 2 mom. av samma paragraf, skola tillkomma jämväl vikarie, vilken kan vara förordnad för överkontrollör. Det må emellertid erinras, att, då tjänstledighet beviljats överkontrollör, kontrollstyrelsen såvitt möjligt sökt tillse, att överkontrollör i ett intilliggande distrikt kunnat förordnas att jämte egen befattning fullgöra överkontrollörsgöromålen i den lediges distrikt. Tidigare erhöi överkontrollör, som på detta sätt uppehöi annans befattning, icke särskild ersättning härför, men Kungl. Maj:t har vid på senare tid fattade beslut om tjänstledig-

het för överkontrollör enligt av kontrollstyrelsen gjord hemställan medgivit, att viss dylik ersättning finge åtnjutas.»

I anslutning härtill har i promemorian uttalats, att det syntes lämpligt, att frågan om ersättning till överkontrollör, som jämte egen befattning förordnats att jämväl bestrida överkontrollörsgöromålen inom annat distrikt, definitivt reglerades genom att i 1 § 3 mom. i arvodeskungörelsen infördes ett stadgande av innehåll, att överkontrollör, som förordnas att jämte egen befattning bestrida överkontrollörsgöromålen inom annat distrikt, skall äga åtnjuta särskild ersättning härför med en tredjedel av honom under samma tid tillkommande arvode och ersättning för expeditionskostnader å egen överkontrollörstjänst.

Arvodena till tillsyningsmännen bestridas från det å sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, vilket för innevarande budgetår upptagits med 350,000 kronor.

Anslag till kontroll å tillverkningsavgifter.

Såsom framgår av årets statsverksproposition, sjunde huvudtiteln punkten 18, har kontrollstyrelsen i skrivelse den 21 augusti 1931 angående anslag för budgetåret 1932/1933 hemställt, att förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter för nämnda budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp. Emellertid har styrelsen i sin föreliggande skrivelse den 21 december 1931 uttalat, att den föreslagna omläggningen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna komme att medföra, att ifrågavarande anslag skulle kunna rätt avsevärt nedsättas.

Enligt vad kontrollstyrelsen uppgivit kunna kostnaderna för arvodena till tillsyningsmännen för närvarande beräknas till omkring 155,000 kronor, vilken utgift hädanefter skulle inbesparas. Däremot skulle tillkomma en beräknad utgift å omkring 15,000 kronor för resekostnads- och traktamentsersättningar på grund av det större antal kontrollbesök, som överkontrollör skulle hava att avlägga i skattefritt bryggeri. Den uppkommande minskningen i belastningen å förenämnda anslag skulle alltså utgöra omkring 140,000 kronor. Förutsatt att icke någon förändring vidtoges i tillverkarnas nuvarande skyldighet att bestrida kontrollkostnader, skulle således anslaget för kontroll å tillverkningsavgifter för budgetår kunna begränsas till 210,000 kronor. Enär den föreslagna förändringen av kontrollen icke vore avsedd att träda i tillämpning förrän den 1 oktober 1932, kunde emellertid kostnadsbesparingen icke tillfullo inträda under budgetåret 1932/1933. Förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter borde därför vid bifall till förevarande framställning för nämnda budgetår upptagas till $\left(\frac{350,000}{4} + \frac{3 \cdot 210,000}{4} =\right)$ 245,000 kronor.

I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag har ifrågavarande anslag uppförts i riksstatsförslaget för nästkommande budgetår med ett beräknat belopp av 245,000 kronor.

Anslag till
kontroll-
styrelsens
verksamhet.

Till upprätthållande av kontrollstyrelsens verksamhet har riksdagen alltsedan budgetåret 1924/1925 anvisat ett extra anslag, som för innevarande budgetår utgör 23,900 kronor.

I fråga om användningen av detta anslag har Kungl. Maj:t den 15 maj 1931 förklarad, bland annat, att med anlitan av anslaget må hos kontrollstyrelsen tills vidare under budgetåret 1931/1932 vara anställda

dels följande befattningshavare på extra stat med placering i angivna lönegrader, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 byråinspektör	B 22
1 byråingenjör	B 21
1 kanslibitråde	B 7,

dels ett juridiskt biträde med arvode av 3,000 kronor för år räknat, dels ock, i den mån så erfordras, extra befattningshavare och sakkunniga.

I sin nyssnämnda skrivelse den 21 augusti 1931 har kontrollstyrelsen, då ett oavvisligt behov att alltjämt äga tillgång till de arbetskrafter, som avlönades av det extra anslaget, jämväl under instundande budgetår komme att föreligga, hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1932/1933 upptagas med oförändrat belopp, 23,900 kronor.

Kontrollstyrelsen har emellertid i sin skrivelse den 21 december 1931 föreslagit höjning av anslaget till kontrollstyrelsens verksamhet med hänsyn till den ifrågasatta omläggningen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna. Styrelsen har därvid anfört följande:

»På sätt i det föregående anförts, skulle kontrollstyrelsens laboratorium tillföras ökade arbetsuppgifter genom den utvidgade analyskontrollen å maltdrycker, tillverkade i de skattefria bryggerierna. Viss förstärkning av arbetskrafterna å laboratoriet blir härigenom erforderlig. Det må här erinras, att laboratoriet ursprungligen tillkommit för utförande av de kemiska undersökningar och bedömanden av teknisk natur, som påkallas för kontrollstyrelsens tillsyn över efterlevnaden av den år 1918 genomförda lagstiftningen angående skattefri sprit och alkoholhaltiga preparat och särskilt för undersökningar rörande denatureringsmedel och denatureringsmetoder. Arbetet härmed är förbundet med en mångfald löpande göromål. Men härutöver hava sedermera tillkommit åtskilliga arbetsuppgifter, varigenom laboratoriets karaktär i viss mån förändrats. För utövande av kontroll å efterlevnaden — framförallt i svagdricksbryggerierna — av gällande bestämmelser angående stamvörtstyrka och alkoholhalt hos maltdrycker uttagas redan för närvarande, såsom i det föregående antytts, i viss omfattning stickprov å dylika drycker, vilka undersökas å laboratoriet. Genom de år 1928 vidtagna ändringarna i maltdryckstillverkningsförordningen, åsyftande att bereda möjlighet till tillverkning av skattefritt maltdricka, har kontrollstyrelsen vidare föranletts att anordna en fortlöpande kontroll å alkoholhalt och stamvörtstyrka hos detta slag av maltdrycker, vilket ävenledes sker genom undersökning å laboratoriet av insända maltdrycksprov. Sedan genom ikraftträdandet av 1926 års brännvinstillverkningsförordning

strängare bestämmelser genomförts i syfte att mera effektivt kunna beivra olovlig brännvinstillverkning och dit hänförlig mäsckberedning, har i icke ringa omfattning laboratoriet tagits i anspråk för avgivande av utlåtanden, som av polismyndigheterna begäras rörande prov å alkoholhaltiga vätskor, som misstänkas hänföra sig till olaga hantering. Redan genom dessa uppgifter har laboratoriet fått sig ålagt ett betydande analysarbete vid sidan av de ursprungliga åliggandena.

Genom beslut vid 1930 års riksdag genomfördes vissa ändringar i malt-dryckstillverkningsförordningen i huvudsakligt syfte att medgiva användning av sackarin vid tillverkning av svagdricka, under villkor att sagda användning deklarerades på visst sätt. Jämväl detta medförde ett kontrollförfarande genom analyser av insända maltdrycksprov. På framställning av kontrollstyrelsen, som förklarade sig icke för det dåvarande kunna bedöma, huruvida arbetet å laboratoriet på grund därav borde föranleda anställandet av ytterligare ett laboratoriebiträde eller om anlåtande av annan sakkunnig tillfällig arbetskraft vore att föredraga, vidtogs i samband härmed för beredande av förstärkning av arbetskrafterna å laboratoriet en höjning av det extra anslaget till upprätthållande av kontrollstyrelsens verksamhet (VII C 4) med 3,000 kronor. I ovannämnda skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 augusti 1931 har kontrollstyrelsen hemställt, att ifrågavarande anslag måtte i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptagas till 23 900 kronor, vari berörda belopp av 3,000 kronor till beredande av förstärkning av laboratoriets arbetskrafter ingår.

Styrelsen får även erinra, att enligt det förslag till bestämmelser angående användande av sackarin i läskedrycker, som kommerskollegium och kontrollstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 februari 1931 avgivit, vissa nya arbetsuppgifter, avseende analysering av inkommande prov å läskedrycker, skulle vid bifall till förslaget komma att åvila laboratoriet. Ämbetsverken ansågo dock, att någon direkt förstärkning av laboratoriets arbetskraft på grund härav näppeligen skulle bliva erforderlig. Att dessa göromål likväl skulle innebära ett icke obetydligt tillskott i arbetet, torde vara givet. Ämbetsverkens förslag har emellertid ännu icke föranlett något beslut från statsmakternas sida.

Skulle nu till samtliga här berörda arbetsuppgifter även i huvudsak läggas den på grund av förändringen av kontrollen vid de skattefria bryggerierna erforderliga, mera omfattande analyskontrollverksamheten, skulle den samlade ökningen i laboratoriets arbetsbörda enligt kontrollstyrelsens mening väl kunna motivera inrättandet av en ny ordinarie tjänst å laboratoriet, vilken med hänsyn till de kvalifikationer, som måste fordras av dess innehavare, icke bör placeras i lägre lönegrad än den tjugoförsta. I avvaktan på säkra erfarenheter om de krav på arbetskraft, som de nya uppgifterna komma att ställa å laboratoriet, finner kontrollstyrelsen sig dock för närvarande icke böra göra annan hemställan, än att ovannämnda extra anslag måtte vid bifall till föreliggande förslag höjas med ytterligare 2,000 kronor till 25,900 kronor, varigenom styrelsen skulle bliva i tillfälle att, utöver laboratoriets ordinarie personal, kunna anställa en amanuens i lönegrad 18 med heltidstjänstgöring.»

I det framlagda riksstatsförslaget för budgetåret 1932/1933 har, i enlighet med kontrollstyrelsens förslag, till upprätthållande av styrelsens verksamhet beräknats ett belopp av 25,900 kronor.

Yttranden
över kontroll-
styrelsens
förslag.

Över kontrollstyrelsens förslag till omläggning av kontrollen vid de skattefria bryggerierna har styrelsen infordrat yttranden från vissa överkontrollörer, vilka samtliga tillstyrkt förslaget; en av dem har dock ansett, att det föreslagna kontrollsystemet icke borde definitivt fastställas utan allenast antagas för tillämpning försöksvis under viss tid, förslagsvis 3 år. Styrelsen för skattefria bryggeriers riksförbund har i ett till kontrollstyrelsen avgivet yttrande över förslaget förklarat sig icke hava något att erinra mot detsamma. Icke heller styrelsen för svenska bryggareföreningen, som jämväl beretts tillfälle att uttala sig över förslaget, har framställt någon anmärkning däremot.

Departements-
chefen.

Den i maltdryckstillverkningsförordningen föreskrivna kontrollen över tillverkningen vid de skattefria bryggerierna, i vilken främst ingår övervakandet av att skattepliktiga maltdrycker icke framställas vid dessa bryggerier, utövas av överkontrollörer och tillsyningsmän under överinseende av kontrollstyrelsen. Den löpande kontrollen handhaves närmast av tillsyningsmännen, som genom besök vid bryggerierna följa tillverkningen. I viss omfattning utövas kontroll å färdiga skattefria maltdrycker genom analys å maltdrycksprover, som insändas till kontrollstyrelsens laboratorium.

Kontrollstyrelsen har nu framlagt förslag om en genomgripande omläggning av ifrågavarande kontrollsystem. Till grund för förslaget ligger den uppfattningen, att det nuvarande kontrollsystemet visserligen i stort sett fungerar tillfredsställande men att det är förbundet med en alltför omfattande organisation och åsamkar statsverket höga kostnader, vilka knappast kunna anses stå i rimligt förhållande till kontrollens effektivitet. Förslaget innebär i huvudsak, att tillsyningsmännen indragas, att bryggerierna i kontrollhänseende ställas direkt under överkontrollörernas tillsyn samt att en mera omfattande systematisk analyskontroll å de färdiga maltdryckerna införes, kompletterad med vissa andra kontrollmoment. En sådan omläggning har kontrollstyrelsen ansett kunna vidtagas utan äventyrande av statens skatteintresse och utan olägenheter ur nykterhetssynpunkt.

Ett genomförande av kontrollstyrelsens förslag skulle enligt styrelsens beräkning innebära en betydande årlig kostnadsbesparing. Sålunda skulle inbesparas kostnader för arvoden till tillsyningsmän med omkring 155,000 kronor samt kostnader för dyrtidstillägg med omkring 23,000 kronor. Däremot skulle kostnaderna för överkontrollörernas tjänsteresor ökas med omkring 15,000 kronor, varjämte viss förstärkning av arbetskrafterna å kontrollstyrelsens laboratorium skulle bliva erforderlig, medförande en merkostnad av 2,000 kronor. Omläggningen skulle alltså i sin helhet möjliggöra en årlig kostnadsminskning av omkring 160,000 kronor.

De kostnader för kontrollverksamheten vid de skattefria bryggerierna, som efter omläggnings genomförande alltjämt skulle kvarstå, hava av

kontrollstyrelsen uppskattats till omkring 80,000 kronor om året, vartill skulle komma vissa till särskilt belopp ej beräknade kostnader för analyserns verkställande och för andra kontrollgöromål hos styrelsen.

Vad angår gäldandet av ifrågavarande kostnader har kontrollstyrelsen uttalat, att det principiellt riktiga syntes styrelsen vara, att staten av de skattefria bryggerierna, vilka icke tillförde staten någon skatteinkomst, erhöle gottgörelse för kontrollkostnaden i dess helhet. Då dessa bryggeriers bidrag till nämnda kostnad under senare år uppgått till belopp, som jämförelsevis nära överensstämma med vad kontrollstyrelsen nu beräknar kontrollverksamheten efter omläggningen komma att kosta, har styrelsen icke ansett ändring böra vidtagas i storleken av det belopp, varmed tillverkare i skattefritt bryggeri har att bereda statsverket gottgörelse för kontrollkostnad.

Däremot har styrelsen föreslagit ändring i fråga om sättet för ersättningens beräkning. Ersättningen beräknas för närvarande i första hand efter antalet helgfria dygn, under vilka tillståndsbevis vid vederbörande bryggeri varit gällande, och motsvarar i genomsnitt för helt kvartal räknat omkring 37 kronor 50 öre. För ernående av större enkelhet har kontrollstyrelsen nu föreslagit, att tillverkare i stället skall hava att erlægga en fixerad avgift för kvartal av nämnda storlek. I undantagsfall, där skärpning av kontrollen anses behöflig och tillsyningsman erfordras härför, skulle ersättningen utgöra dubbla beloppet eller 75 kronor, motsvarande nuvarande ersättning i fall, då förstärkt kontroll förekommer. Den tilläggsersättning, som är stadgad för mera omfattande maltavverkning, och som för närvarande utgår med ett halvt öre för varje kilogram av den myckenhet malt, varmed avverkningen för kvartal räknat överstiger en efter 60 kilogram för helgfritt dygn beräknad maltåtgång, skulle — likaledes i förenklingssyfte — enligt kontrollstyrelsens förslag i stället utgå med ett halvt öre för kilogram av en för helt tillverkningsår angiven maltavverkning. Denna maltavverkning har kontrollstyrelsen för ernående av ungefär samma inkomstbelopp som för närvarande föreslagit till 15,000 kilogram.

För egen del finner jag mig böra tillstyrka kontrollstyrelsens föreliggande förslag. Såsom styrelsen framhållit, har utvecklingen efter den nuvarande kontrollens tillkomst för nära trettio år sedan medfört förändrade förhållanden, vilka väsentligt påverka de allmänna betingelserna i fråga om kontrollens anordnande. Den kontroll, som består i undersökning genom analys av stickprovsvis uttagna maltdrycker och som redan nu i viss utsträckning förekommer, har visat sig synnerligen verksam, och ett vidare utbyggande av denna analyskontroll i förening med en utvidgad kontrollverksamhet från överkontrollörernas sida torde vara ägnat att möjliggöra ett tillräckligt effektivt övervakande av tillverkningen. Såsom ett vägande skäl att frångå det nuvarande systemet, där tyngdpunkten varit lagd på kontroll på platsen genom lokala tillsynings-

män, framstår jämväl den avsevärda kostnadsminskning av omkring 160,000 kronor om året, som därigenom skulle vinnas.

I likhet med kontrollstyrelsen finner jag icke anledning att ifrågasätta ändring i avseende å storleken av den till statsverket utgående ersättningen för kontrollkostnad. Däremot torde sättet för ersättningens beräkning böra förenklas i överensstämmelse med styrelsens förslag.

I det av kontrollstyrelsen upprättade förslaget till ändringar i malt-dryckstillverkningsförordningen hava vissa redaktionella jämkningar vidtagits. I likhet med kontrollstyrelsen anser jag icke behövt, att i förordningens 7 § uttryckligen utsäges, att tillverkare skall vara skyldig att kostnadsfritt ställa till förfogande sådant kärl och emballage, som erfordras för den i paragrafen omförmälda provtagningen av maldrycker.

Enligt kontrollstyrelsens beräkning skulle ordinarie förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, som för innevarande budgetår är uppfört med 350,000 kronor, kunna minskas med 140,000 kronor för år räknat. Då förändringen emellertid icke bör genomföras förrän vid ingången av nästa tillverkningsår eller den 1 oktober 1932, har kontrollstyrelsen funnit anslagsminskningen för budgetåret 1932/1933 böra inskränkas till 105,000 kronor, varför anslaget alltså borde uppföras med 245,000 kronor. Med hänsyn till det ökade arbetet å kontrollstyrelsens laboratorium har styrelsen för nämnda budgetår till upprätthållande av styrelsens verksamhet hemställt om ett med 2,000 kronor till 25,900 kronor förhöjt extra anslag. I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag torde anslagen till kontrollstyrelsens verksamhet och till kontroll å tillverkningsavgifter för nästa budgetår böra uppföras med respektive 25,900 kronor och 245,000 kronor, till vilka belopp anslagen beräknats i årets statsverksproposition.

Jag torde framdeles få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om ändringar i instruktionen den 27 juli 1923 (nr 336) för tjänstemännen vid kontrollen över maldryckstillverkningen. Enligt vad kontrollstyrelsen meddelat kommer styrelsen att i samband med avgivande av förslag härtill även upptaga frågan angående utfärdande av vissa föreskrifter om överkontrollörs avlöningsförmåner under tjänstledighet och om ersättning vid vikariat å överkontrollörstjänst ävensom framlägga härav betingade förslag till ändringar i kungörelsen den 27 juli 1923 (nr 339) med bestämmelser angående arvode och ersättning åt tjänstemännen vid kontrollen över maldrycks- och brännvinstillverkningen. I de av 1923 års riksdag godkända bestämmelserna beträffande användningen av anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, vilka bestämmelser legat till grund för nämnda kungörelse, finnas några stadganden i nysberörda hänseenden ej meddelade. Utfärdande av föreskrifter härutinnan synes — i överensstämmelse med vad som gäller med avseende å annan icke-ordinarie och i viss utsträckning även beträffande ordinarie personal i statstjänst — böra ankomma på Kungl. Maj:t.

Föredragande departementschefen uppläser härefter det upprättade förslaget till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels antaga nämnda förslag,

dels till upprätthållande av kontrollstyrelsens verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett *extra* anslag av kronor 25,900.

dels ock minska *ordinarie* förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter

nu	kronor 350,000
med	» 105,000
till	» 245,000.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik H:son Malm.

Förslag

till

förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Häriigenom förordnas, att 5 § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 37 § 1 mom., 38 §, 41 § 1 mom. och 42 § i förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skola erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

2. Överinseendet å kontrollen handhaves av kontrollstyrelsen.

Den lokala kontrollen utövas av överkontrollörer med biträde vid de skattepliktiga bryggerierna av kontrollombud. Närmare bestämmelser angående dessa kontrolltjänstemäns antagande, befogenheter och åligganden meddelas av Kungl. Maj:t.

Där kontrollstyrelsen beträffande visst skattefritt bryggeri finner erforderligt, att överkontrollören vid tillsynens utövande biträdes av särskild kontrolltjänsteman, äger styrelsen förordna tillsynsman vid bryggeriet samt meddela föreskrifter angående dennes befogenheter och åligganden.

Angående ersättning till kontrolltjänstemännen är särskilt stadgat.

I den mån denna förordning icke annorlunda bestämmer, skall kostnaden för kontrollens utövande bestridas av statsverket.

6 §.

2. Vid förande av de i denna förordning omförmälda journaler skola iakttagas föreskrifterna i 5 § bokföringslagen den 31 maj 1929 ävensom de särskilda föreskrifter, som meddelas av kontrollstyrelsen.

Där tillverkare ej enligt bokföringslagen är pliktig föra handelsböcker, skall han hålla sådan bok, att därur kan inhämtas, huru stor mängd malt och övriga råämnen, som inköpts för tillverkningen.

3. Tillverkare skall hålla sina handelsböcker eller bok, som i 2 mom. sägs, jämte tillhörande verifikationer tillgängliga för kontrollstyrelsen eller den, kontrollstyrelsen därtill befullmäktigat, så ock för överkontrollör.

37 §.

1. Vid tillverkning av maltdryck i skattefritt bryggeri må, då jästen tillsättes, extrakthalten hos vörten icke understiga fyra procent eller överstiga i fråga om svagdricka sex procent och i fråga om maltdricka tio och en halv procent.

Vörstens
extrakthalt
vid jästens
tillsättande
m. m.

Vidtages med jäsande vört eller färdig maldryck åtgärd, varigenom den ursprungliga extrakthalten ändras, skall tillverkaren därom göra anmälan till överkontrollören.

Bestämmelser angående uppmätning och numrering av jäskar samt i fråga om undersökning av vörtens volym- och extrakthalt ävensom föreskrifter om uträkning av extraktutbyte, provtagning och dylikt meddelas, där så erfordras, av kontrollstyrelsen.

38 §.

Minst ett dygn före början av varje brygd i skattefritt bryggeri skall tillverkaren till överkontrollören insända skriftlig anmälan om tiden för brygden. Tillverkare må på en gång anmäla en följd av brygder för en tidrymd av högst en månad.

Brygd-
anmälan.

41 §.

1. Tillverkare i skattefritt bryggeri skall före den femtonde dagen i månaden näst efter utgången av kvartal, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till överkontrollören i två exemplar insända utdrag av bryggjournalen och samtidigt härmed såsom ersättning för kostnaden för kontroll vid bryggeriet å statsverket giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning inbetala, oavsett om tillverkningen bedrivits hela kvartalet eller del därav, ett belopp av 37 kronor 50 öre eller, där jämlikt föreskrift i 5 § 2 mom. tillsyningsman varit förordnad vid bryggeriet, ett belopp av 75 kronor. Uppgår maltavverkningen för den tid tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till mer än 15,000 kilogram för helt tillverkningsår räknat, skall tillverkaren dessutom inom femton dagar efter tillverkningsårets utgång eller, då tillstånd dessförinnan upphört att gälla, inom femton dagar efter sistnämnda tidpunkt erlægga ett halvt öre för varje kilogram malt, varmed avverkningen överstigit nyssnämnda myckenhet.

Utdrag ur
bryggjournal
samt er-
läggande av
kontroll-
kostnads-
ersättning.

Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal å inbetalning, som nu sagts, skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till överkontrollören.

42 §.

Vill tillverkare i skattefritt bryggeri avsluta tillverkningen före utgången av den tid, för vilken tillståndsbevis utfärdats, skall han skriftligen anmäla detta för överkontrollören med uppgift om dagen, då tillverkningen kommer att avslutas; och åligger det överkontrollören att härom lämna tillverkaren bevis samt ofördröjligen underrätta kontrollstyrelsen.

Tillverknings-
avslutande
före tillverk-
ningsrättens
upphörande.

När sådan anmälan skett, må tillverkning ej utan nytt tillståndsbevis äga rum efter den tid, då enligt anmälningen tillverkningen skolat avslutas.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1932; dock skall den äldre lydelsen av 41 § 1 mom. även efter sagda dag äga tillämpning beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden dessförinnan.

Ikraft-
trädande.